

LOF VOOR NEDERLANDS INITIATIEF OP GEBIED VAN
PUBIEK-PRIVATE SAMENWERKING

WMD scoort met project op de Molukken

Was de algemene kritiek op het derde Wereld Water Forum dat te weinig concrete voorstellen of acties besproken of gepresenteerd werden, het ontbrak er natuurlijk niet helemaal aan. Eén van de gepresenteerde projecten gold nota bene de publiek-private samenwerking, niet één van de minst omstreden en gemakkelijke werkverbanden in de waterwereld. Directeur Karst-Jan Hoogsteen van Waterleiding Maatschappij Drenthe mocht dan voor een klein gezelschap op een onjuist aangegeven tijdstip in Osaka zijn plannen uit de doeken doen, het deed wel een verslaggever in de perskamer verzuchten eindelijk eens een concreet plan te horen waarmee mensen die nauwelijks water hebben, structureel geholpen kunnen worden.

Het project speelt op de Molukken, bekend terrein intussen voor Waterleiding Maatschappij Drenthe (WMD). Het bedrijf is sinds 1993 actief in Indonesië. Ze verzorgt er deels de waterproductie en -distributie in de Molukse provincie Ambon. Sinds 1999 is het contactnetwerk uitgebreid naar de overige delen van de Molukken en naar het noordelijk deel van Sulawesi. In de regio waar WMD nu haar werkzaamheden wil gaan uitbreiden (oost-Indonesië) kampt de bevolking met een schaarste aan schoon drinkwater. Het oppervlaktewater is vaak verontreinigd. Daardoor komen veel ziekten voor. Of de bevolking moet noodgedwongen duur fleswater kopen. De kosten hiervan bedragen soms meer dan tien procent van het dagelijks inkomen.

Het voorstel van WMD is nu een waterketenbedrijf op te bouwen, dat eerst zorgdraagt voor de verbetering en uitbreiding van de productie en distributie van drinkwater en daarna voor de zuivering van afvalwater en de aanleg van riolering. De mensen ter plekke zullen opgeleid worden om met de apparatuur te kunnen werken en die te onderhouden en te beheren. Uiteindelijk wil WMD dat het waterbedrijf weer geheel in handen komt van de lokale overheid op de Molukken.

Het grote probleem in dit soort landen vormt meestal het gebrek aan geld om de watervoorziening op poten te krijgen en te houden. Op de Molukken kampt men bijvoorbeeld met een gigantische hoeveelheid lekkende waterleidingen. De bevolking ter plekke wil ook niet betalen voor water, omdat dat vaak van slechte kwaliteit is of omdat nauwelijks water geleverd wordt.

In de komende 15 jaar moet het waterketenbedrijf, waarin het WMD-belang 51% bedraagt en het belang van de lokale overheid 49%, de watervoorziening op de Molukken naar een aanvaardbaar niveau getild hebben. Voor die periode zouden de kosten ook voor WMD te hoog oplopen, als ze alles zelf zou moeten betalen. Voor een project als dit is publiek-private samenwerking, zo meent Karst-Jan Hoogsteen, een uitkomst. Door de slechte economische situatie in oost-Indonesië is het nauwelijks mogelijk de uitbouw van de waterinfrastructuur te financieren. De risico's van de onzekere omgevingsfactoren worden door de banken zo hoog ingeschat dat lange termijn financiering van deze infrastructuur met een levensduur van 30 tot 40 jaar onmogelijk is. Een projectfinanciering voor de komende twee tot drie jaar met een

Lekkende waterleidingen vormen één van de grootste problemen op de Molukken.

rente van circa 18 procent, wel. Zonder inzet van publieke én private middelen kan zo'n project onmogelijk uitgevoerd worden binnen de randvoorwaarde dat het principe 'tarief volgt kosten' overeind blijft. Werken op een wijze zoals in Nederland het geval is (geen winst) kan dan niet. Juist dat systeem heeft zich in Nederland bewezen, overigens ook met behulp van de centrale overheid in de jaren zestig en zeventig (door middel van subsidies). Als de overheid niet helpt, zal het bedrijfsleven de risico's te hoog inschatten om het alleen te dragen.

De publiek-private samenwerking bij dit project op de Molukken bestaat eruit dat WMD 2,5 miljoen euro bijdraagt en de

Nederlandse overheid 7,5 miljoen euro. Voor de deelnemers aan het Wereld Water Forum in Japan zijn de Nederlandse drinkwaterbedrijven geen doorsnee-waterbedrijven. Nederland kent de niet zo wijdverbreide constructie dat ze op zich zelfstandige bedrijven zijn, maar gecontroleerd worden door de lokale of provinciale overheid, die de aandeelhouders vormen. De Nederlandse waterbedrijven streven ook niet naar winst. Als WMD geld verdient aan dit project op de Molukken, dan wordt dit opnieuw in het project gestoken. Het tarief van het drinkwater zal straks kostendekkend moeten zijn met daarop een buffer voor twee procent inflatie. De genoemde tien miljoen euro moet voldoen voor de eerste vijf jaar. De

lokale overheid draagt zorg voor het personeel en de concessies. WMD levert het management en de kennis plus dus een kwart van de investeringen in de komende vijf jaar.

Door voor publiek-private samenwerking te kiezen kan overheidsgeld op een bedrijfsmatige manier optimaal worden ingezet. Met de tien miljoen euro kan dit project met een totale kosten van minimaal 113 miljoen euro (mogelijk zelfs een kleine 300 miljoen euro, afhankelijk van de inflatie) uitgevoerd worden. ■

